
Analiza financiară a structurii activului, a datoriilor și a capitalului propriu

Drd. Maria MIREA (mirea_maria@yahoo.com)

Academia de Studii Economice din București

Situațiile financiare sunt ca o operă de artă neevaluată încă de experți, îți oferă încredere și scepticism în același timp.

Abstract

Analiza economică este un instrument performant la dispoziția conducerii oricărei entități economice, a cărei utilizare poate asigura disciplină financiară, profitabilitate, dezvoltare și inovare. În prezent, datorită dinamicii mediului economic, social și politic, a nevoii de adaptare și de menținere pe piață în condiții de profitabilitate, conducerea unei societăți nu mai poate fi susținută doar prin experiența celor implicați în această activitate. Este imperios necesar să se utilizeze instrumente de analiza a fenomenelor economice care să furnizeze cele mai pertinente soluții pentru a sprijini conducerea în luarea celor mai bune soluții economice.

Cuvinte cheie: *analiza economică, rentabilitate, rată, decizii, performanță.*

Clasificarea JEL: D22, G32

Introducere

În analiza economică sunt utilizate informațiile din situațiile financiare standardizate prin formularele de raportare fiscală. Aceste situații sunt concepute astfel încât să poată fi înțelese și citite de oricine ar fi interesat să afle informații despre o entitate economică, din punct de vedere al rezultatelor obținute la un moment dat, sau în timp prin compararea datelor aparținând mai multor perioade, informații despre datorii, active, capitaluri dar și despre posibilitățile de dezvoltare în viitorul apropiat. Sunt o mulțime de utilizatori ai informației financiar contabile prezentată în situațiile financiare, care ar putea fi interesați de imaginea entității economice pe care acestea o oferă cu fidelitate și încredere. Prima categorie de utilizatori ai informației contabile ar fi în primul rând investitorii interesați de profit și dezvoltarea afacerilor proprii. A doua categorie de utilizatori pot fi considerați salariații care ar dori un mediu economic și social stabil pe termen lung, și poate la concurență cu bancile care au nevoie de clienți fezabili cu posibilități clare de a restitui la scadență ratele creditelor angajate.

Literature review

Anghel (2014) a efectuat un studiu privind aplicarea unui sistem de indicatori asupra situațiilor financiare ale unei societăți comerciale. Anghel, (2013) a utilizat analiza financiară pentru a studia evoluția economică a unor entități care au activitate pe piața de capital din România. Anghelache și Anghel (2016) au prezentat principalii indicatori statistici utilizați în analiza rezultatelor firmei. Anghelache și Anghelache (2009) au aplicat modele econometrice în scopul analizei ratelor activelor. Anghelache (2008) este o lucrare de referință în domeniul statisticii economice în care se prezintă și se aplică principalii indicatori utilizați în analizele economico-financiare. Anghelache (2006) a analizat o serie de metode cantitative care se aplică în studiile financiare. Anghelache și Anghelache (2009) au analizat unele aspecte referitoare la profitabilitate și riscul asociat acesteia. Dumbravă (2010) a prezentat și a aplicat metode și modele utilizate în examinarea performanței unei societăți comerciale. Lazăr și Lazăr, (2012) au abordat aspecte ale statisticii economice. Ghic și Grigorescu (2015) au prezentat noțiuni de bază ale analizei economico-financiare, atât teoretice cât și aplicative, o temă similară fiind studiată de Păvăloaia și colaboratorii (2010), precum și de Robu, Anghel și Șerban (2014). Lee și Forthofer (2005) au evidențiat aspecte ale analizei datelor complexe.

Metodologia cercetării, date, rezultate și discuții

Documentele standardizate de raportare financiar contabile utilizate în analiza financiară sunt:

- Bilantul Contabil întocmit pe baza soldurilor finale ale balantei de verificare la sfârșitul unei perioade de raportare, semestru sau an.
- Contul de Profit și Pierderi întocmit pe baza rulajelor conturilor de venituri și cheltuieli din balanța de verificare întocmită pentru perioadele de raportare.

• Analiza structurii financiare a elementelor patrimoniale de activ

Utilizând informațiile sintetizate în situațiile financiare publicate de entitățile economice la sfârșitul unei perioade de raportare fiscală se pot calcula o serie de indicatori financiari care permit prin intermediul rezultatelor oferite o analiză pertinentă a performanței economice dar și a poziției acestora în ierarhia din domeniul în care activează fiecare.

În continuare, ne propunem o analiză financiară a activului societății comerciale Alfa SRL.

Din analiza bilanțului SC Alfa SRL desprindem următoarele informații pe care le utilizăm în determinarea ratelor particulare pentru fiecare componentă patrimonială.

Structura activelor la SC Alfa SRL

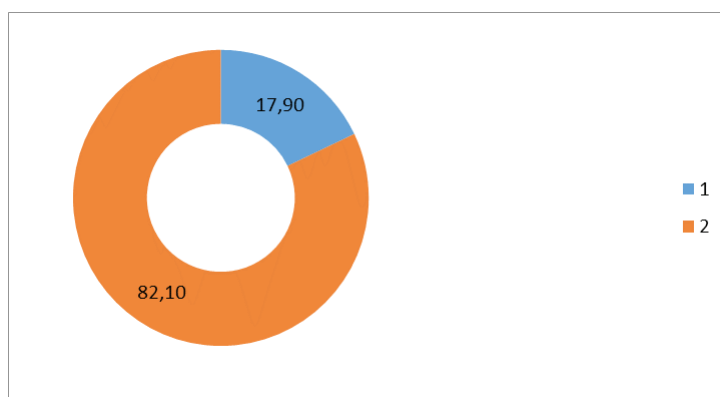
Tabel 1

Denumirea elementului din bilanț	Valoarea (mii lei)	Ponderea (%)
Active imobilizate	129996.5	17.90
Active circulante	596241	82.10
Cheltuieli în avans	0	0.00
Total	726237.5	100.00

Pondereea între elementele patrimoniale de activ analizate la nivelul acestei entități este detaliată în următoarea reprezentare grafică:

Structura activelor entității economice

Figura 1

Plecând de la datele furnizate de situațiile financiare determinăm ratele specifice pentru fiecare element prezentat în structura activului patrimonial.

Rata activelor imobilizate

Rata activelor imobilizate este un instrument de măsurare a gradului în care elementele de capital patrimonial sunt imobilizate, reflectând astfel ponderea elementelor de activ aflate în permanență în patrimoniu.

$$\text{Rata activelor imobilizate} = \frac{\text{Active imobilizate}}{\text{Total active}} \times 100$$

$$\text{Rata activelor imobilizate} = \frac{129996.5}{726237.5} \times 10 = 17,90\%$$

Din rezultatul obtinut calculand rata activelor imobilizate constatam ca ponderea acestora in totalul activelor este modesta.
În continuare, vom detalia ponderea elentelor partimoniale de activ din totalul activelor prezentate.

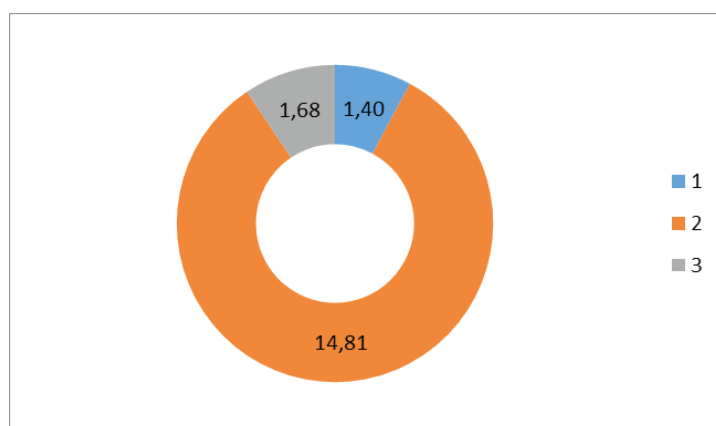
Structura activelor imobilizate

Tabel 2

Denumirea elementului din bilanț	Valoarea (mii lei)	Pondere (%)
Imobilizări necorporale	10202.65	1.40
imobilizări corporale	107572	14.81
Imobilizări financiare	12219.75	1.68
Total	129994.4	17.90

Ponderea activelor imobilizate in totalul activelor

Figura 2

Si vom calcula urmatoarele rate:

$$\text{Rata imobilizărilor necorporale} = \frac{\text{Imobilizări necorporale}}{\text{Total active}} \times 100$$

$$\text{Rata imobilizărilor necorporale} = \frac{10202.65}{726237.5} \times 100 = 1,40\%$$

$$\text{Rata imobilizărilor corporale} = \frac{\text{Imobilizări corporale}}{\text{Total active}} \times 100$$

$$\text{Rata imobilizărilor corporale} = \frac{107572}{726237.5} \times 100 = 14,81\%$$

$$Rata\ immobilizărilor\ financiare = \frac{Imobilizări\ financiare}{Total\ active} \times 100$$

$$Rata\ immobilizărilor\ financiare = \frac{12219.75}{726237.5} \times 100 = 1,68\%$$

Rata activelor circulante

Acest indicator are o importanță foarte mare în analiza activității unei entități economice.

Structura activelor circulante

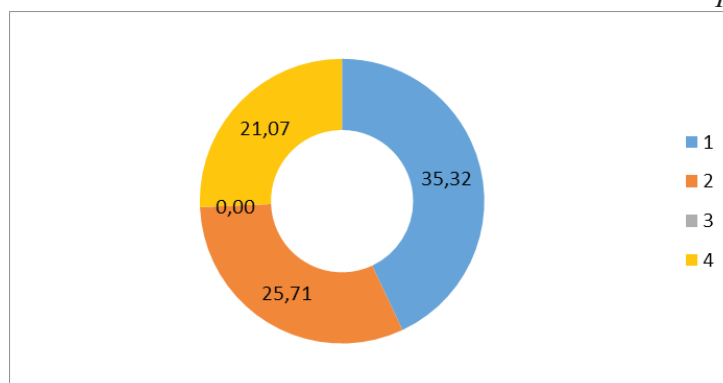
Tabel 3

Denumirea elementului din bilanț	Valoarea (mii lei)	Pondere (%)
Stocuri	256485	35.32
Creanțe	186739	25.71
Investiții pe termen scurt	0	0.00
Casa și conturi la bănci	153017	21.07
Total	596241	82.10

Pentru o evidențiere mai bună a situației pozitive prezentată de entitatea economică prin valoare mare a activelor circulante detinute redam mai jos urmatorul grafic.

Ponderea activelor circulante in totalul activelor

Figura 3.

$$Rata\ activelor\ circulante = \frac{Active\ circulante}{Total\ active} \times 100$$

$$\text{Rata activelor circulante} = \frac{596241}{726237.5} \times 100 = 82,10\%$$

Vom detalia în continuare structura activelor circulante calculând acest indicator pentru fiecare din elementele componente ale activelor circulante pentru a obține mărimi relative de structură.

$$\text{Rata stocurilor} = \frac{\text{Stocuri}}{\text{Total active}} \times 100$$

$$\text{Rata stocurilor} = \frac{256485}{726237.5} \times 100 = 35,32\%$$

$$\text{Rata creantelor comerciale} = \frac{\text{Clienți și creanțe comerciale}}{\text{Total active}} \times 100$$

$$\text{Rata creantelor comerciale} = \frac{186739}{726237.5} \times 100 = 25,71\%$$

$$\text{Rata disponibilităților} = \frac{\text{Disponibilități bancare și Titluri de plasament}}{\text{Total active}} \times 100$$

$$\text{Rata disponibilităților} = \frac{153017}{726237.5} \times 100 = 21,07\%$$

• **Analiza structurii financiare a elementelor patrimoniale de capitaluri proprii și datorii**

Calculăm în continuare utilizând, ca și în cazul analizei realizate pentru activul patrimonial, datele din bilanțul contabil, indicatori relevanți pentru elementele patrimoniale cuprinse în partea de datorii și capitaluri proprii.

Structura pasivelor SC Alfa SRL

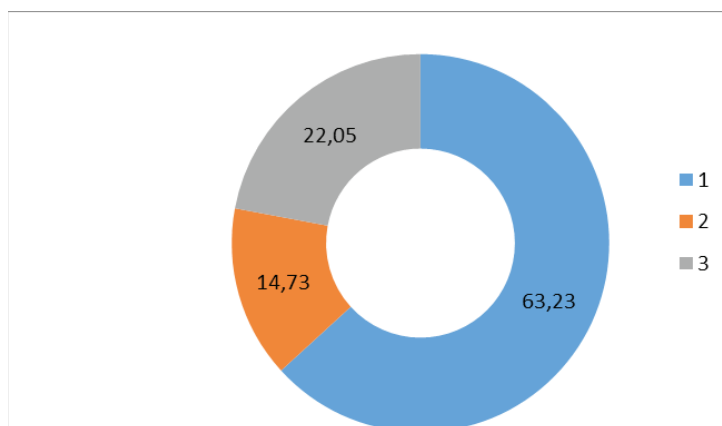
Tabel 4

Denumirea elementului din bilanț	Valoarea (mii lei)	Pondere (%)
Datorii pe termen scurt	459172.75	63.23
Datorii pe termen mediu și lung	106944.75	14.73
Capitaluri proprii	160120	22.05
Total pasiv	726237.5	100

În ce privește structura pasivelor , pentru o prezentare mai sugestivă redăm urmatorul grafic:

Structura pasivelor SC Alfa SRL

Figura 4

Din datele prezentate în tabelul nr 4 se remarcă faptul că datoriile pe care societatea trebuie să le achite într-o perioadă scurtă de timp dețin cea mai mare pondere în totalul pasivului bilanțier.

Este recomandabil să procedăm, ca și în cazul acivelor, la o detaliere a structurii pasivului patrimonial prin determinarea ratelor specifice fiecărui element component în parte, astfel:

Rata stabilității financiare

Rata stabilității financiare reflectă ponderea surselor de finanțare aflate în utilizare pe perioade medii și lungi în totalul surselor deținute de entitatea economică pentru acoperirea mijloacelor economice și se calculează conform formulei:

$$\text{Rata stabilității financiare} = \frac{\text{capitalul permanent}}{\text{Total capitaluri proprii și datorii}} \times 100$$

Rata stabilității financiare

$$= \frac{\text{capitalul propriu + datorii pe termen mediu și lung}}{\text{Total capitaluri proprii și datorii}} \times 100$$

$$\text{Rata stabilității financiare} = \frac{160120 + 106944.75}{726237.5} \times 100 = 36,78\%$$

Ratele de îndatorare

Rata datoriilor pe termen scurt se calculează ca raport între suma reprezentând totalul datoriilor cu exigibilitate mai mică de un an și totalul obținut din însumarea capitalurilor proprii și totalul surselor de finanțare

atrase, rezultatul fiind ponderea deținută de aceste datorii pe termen scurt în totalul pasivului bilanțier.

$$\text{Rata datoriilor pe termen scurt} = \frac{\text{Datorii pe termen scurt}}{\text{Total capitaluri proprii si datorii}} \times 100$$

$$\text{Rata datoriilor pe termen scurt} = \frac{459172.75}{726237.5} \times 100 = 62,23\%$$

Ponderea mare a datoriilor pe termen scurt în totalul pasivului bilanțier nu este o situație favorabilă pentru societatea noastră. Exigibilitatea concomitentă a datoriilor într-o anumită perioadă ar putea conduce la dificultăți financiare sau chiar la imposibilitatea achitării datoriilor la scadență.

Rata autonomiei globale calculată ca raport între capitalul propriu și totalul obținut din însumarea capitalurilor proprii și totalul surselor de finanțare atrase utilizate pentru finanțarea activității.

$$\text{Rata autonomiei globale} = \frac{\text{capital propriu}}{\text{Total capitaluri proprii si datorii}} \times 100$$

$$\text{Rata autonomiei globale} = \frac{160120}{726237.5} \times 100 = 22,05\%$$

În practică ideal este ca aceasta pondere a surselor proprii utilizate pentru susținerea activității de bază să nu fie mai mică de 33% din totalul surselor de finanțare accesate de o entitate economică.

Rezultatul obținut în analiza noastră, respectiv 22,05% ne îndreptățește să emitem opinia că, în perioada următoare societatea noastră se va confrunța cu apariția unor costuri suplimentare datorate subdimensionării capitalurilor proprii comparativ cu valoarea totală a pasivului.

Rata datoriilor totale calculată ca raport între totalul datoriilor înregistrate și totalul pasivelor după cum urmează:

$$\text{Rata datoriilor totale} = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Total capitaluri proprii si datorii}} \times 100$$

$$\text{Rata datoriilor totale} = \frac{459172.75 + 106944.75}{726237.5} \times 100 = 77,95\%$$

Ponderea rezultată de 77,95% este mai mare față de nivelul recomandat de 67%. Situația ar putea fi una dificilă în privința acoperirii unor costuri suplimentare dacă conducerea societății nu ar fi prevăzut acoperirea acestora din utilizarea optimă a activelor deținute și achiziționate din aceste resurse atrase.

Rata solvabilității generale, calculată ca raport între totalul activelor deținute și totalul datoriilor curente după cum urmează:

$$\text{Rata solvabilității generale} = \frac{\text{Active totale}}{\text{Datorii curente}}$$
$$\text{Rata solvabilității generale} = \frac{726237.5}{459172.75} = 1,58$$

Rezultatul obținut din analiza noastră, respectiv 1,58 se situează destul de puțin peste limita de 1, considerată de specialiști limita insolvabilității și periculos de aproape de valoarea minimă a acestei rate de 1,4.

Rata autonomiei financiare, calculată ca raport între capitalul propriu și capitalul permanent, după cum urmează:

$$\text{Rata autonomiei financiare} = \frac{\text{capital propriu}}{\text{Capital permanent}}$$
$$\text{Rata autonomiei financiare} = \frac{160120}{160120 + 106944.75} = 0,6$$

Această rată exprimă pe care o au resursele proprii în cadrul tuturor resurselor atrase de societatea noastră pe termen mediu și lung.

Rata de finanțare a stocurilor

$$\text{Rata de finanțare a stocurilor} = \frac{137068,25}{256485} = 0,53$$

Concluzii

Descompunerea elementelor patrimoniale prezentate în situațiile financiare de SC Alfa SRL, în componente mai puțin complexe, studierea și analiza acestora cu ajutorul unor indicatori cunoscuți, a condus la stabilirea unor relații de cauzalitate între acestea, la înțelegerea, explicarea și interpretarea problemelor economice din trecut, din prezent și cea ce este mai important, va sprijini conducerea societății în luarea celor mai bune decizii privind performanța economică în viitor.

Bibliografie

1. Anghel, M.G. (2014). The System of Financial Analysis Indicators Applying to the Activity run by an Economic Agent. *Romanian Statistical Review Supplement*, 7, 75-83
2. Anghel, M.G. (2013). *Modele de gestiune și analiză a portofoliilor*, Editura Economică, București

-
3. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2016). *Bazele statisticii economice. Concepte teoretice și studii de caz*, Editura Economică
 4. Anghelache, C., Anghelache, G.V. (2009). Utilization of the econometric models in the analysis of the assets rates. *Metalurgia Internațional*, XIV (9), Special Issue, 86-87
 5. Anghelache, C. (2008). *Tratat de statistică teoretică și economică*, Editura Economică, București
 6. Anghelache, C. (2006). *Metode cantitative utilizate în analizele financiar-bancare*, Editura Artifex, București
 7. Anghelache, G.V., Anghelache, C. (2009). Risk and profitability – Basis of the financial analysis. *Metalurgia Internațional*, XIV (12), Special Issue, 120-121
 8. Dumbravă, M. (2010). *Analiza performanței firmei: metode și modele*, Editura Economică București
 9. Lazăr, M., Lazăr, C. (2012). *Analiză statistico-economică*, Editura Economică, București
 10. Ghic, G., Grigorescu, C.J. (2015). *Analiză economico-financiară. Repere teoretice și practice, ediția a V-a*, Editura Universitară, București
 11. Lee, E.S., Forthofer, R.N. (2005). *Analyzing Complex Survey Data*, Second Edition, Sage Publications Inc
 12. Păvăloaia, W., Paraschivescu, M.D., Lepădatu, Gh., Pătrașcu, L., Radu, Fl., Bordeianu, D.G., Darie, A. (2010). *Analiza economico - financiară. Concepte și studii de caz*, Editura Economică, București
 13. Robu, V., Anghel, I., Șerban, E.C. (2014). *Analiza economico – financiară a firmei*, Editura Economică, București